

Útdráttur

Eftirfarandi verkefni er unnið sem lokaverkefni til B.Ed.-prófs við kennaradeild Háskólans á Akureyri, á vormisseri, 2004. Tilgangurinn var að kynnast kenningum og rannsóknum um stöðu og aðlögun nýrra íbúa að meirihlutamenningu samfélagsins.

Í verkefninu er byrjað á að skilgreina helstu hugtök sem tengjast tvítyngi. Því næst er fjallað um fjölmennunguna, þar sem komið er inn á hina ýmsu þætti, s.s. kennslu tvítyngdra barna, mikilvægi móðurmáls, félagslega þætti tvítyngis og lagalegar forsendur fyrir tvítyngiskennslu og stefnumótun í málum þessum er háttað á nokkrum stöðum á landinu. Í verkefni þessu er einnig fjallað um leiðir þær sem eru farnar og lögð drög að skólastarfi í fjölmenningsarskóla. Seinni hluti verkefnisins er tekið á sjálfsmynd og tengsl hennar við móðurmál og menningu og sérstöðu þeirra sem tilheyra tveimur menningarheimum. Viðtöl voru tekin við foreldra tvítyngdra barna, og kannað sjónarmið foreldra á aðstæðum þeirra í einum leikskóla.

Helstu niðurstöður verkefnisins eru þær að mikilvægt er að vita að málörvun barna getur auðveldlega þróast í gegnum tjáningu og leik, að virkja félagslega og fjölmenningslega færni barna og þannig undirbúið þau undir áframhaldandi skólagöngu í framtíðinni. Það barn er fær að læra og þroska móðurmál sitt þannig að það nái fullum tókum á að lesa, skrifa og viðhalda þeirri þekkingu nær frekar að þroskast á eðlilegastan hátt. Komi kennsla á erlendu máli í veg fyrir að móðurmál barna fái að þróast, getur það leitt til þess að rætur móðurmálsins visni.

Líkurnar verði því meiri á að börnin nái jafnvel ekki að lesa hvorugt málið með góðu móti og flosni því fyrr úr skóla en ella. Börnin hafi þá aðeins takmörkuð tók á tveimur tungumálum og hvorugt þeirra verði rótfast. Í viðtölum við foreldra kom fram að væntingar til leikskólans og grunnskólans voru að þeirra mati afar góðar og fannst það gott mál að börnin kynntust íslenskri menningu jafnframt sinni menningu, en tóku þó fram að það væri ekki leikskólans að kynna menningu annarra landa nema að takmörkuðu leyti.

Abstract/Synopsis

The following essay is the final project in my B.Ed. degree course from the University of Akureyri, to be concluded in the spring semester 2004. The aim was to become familiar with the theories and studies relating to the situation and adjustment of foreign citizens to the dominant culture in society.

The project begins by defining the major concepts associated with biligualism. Next the concept multiculturalism is looked at and such issues as the teaching of bilingual children, the importance of the mother-tongue, the social implications of bilingualism, legislation relating to the availability of teaching and, finally, official policy towards bilingualism in various locations throughout Iceland.

The essay discusses approaches that have been adopted and a suggested plan is put forward for teachng within a multi-cultural school environment. The second half of the essay focuses on the concept of self-esteem and how it relates to the mother-tongue and culture and the special case of those coming from a bi-cultural background. Furthermore, the essay looks at bilingualism and the importance of the mother-tongue in the educational process and daily life of the foreign child. Interviews were taken with the parents of bilingual children and the opinions of parents regarding their interaction with their child's preschool were noted. The main findings of the project are recognition of the fact that a child's linguistic development can be easily encouraged through self expression and games, and that by encouraging the child's social and multicultural skills we better prepare them for education at a later stage. The child should be able to learn and develop its mother tongue to the degree that it has the full ability to read, write and preserve this knowledge, in other words that there is a natural development. However, should teaching in a foreign language hinder the development of the child's mother-tongue, it could result in the roots of the mother-tongue withering. The likelihood is then greater that children will end up not being able to read either language effectively and consequently they run the risk of dropping out of school at an early stage. Such children will only have a limited ability in the two languages and neither of them will be firmly rooted.

In interviews with parents it was revealed that they had high expectations towards preschools and elementary schools and that they regarded it as being positive that their children were introduced to Icelandic culture along with their own. They also mentioned that the did not consider it the role of the preschool to introduce the culture of other countries except to a limited degree.